

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

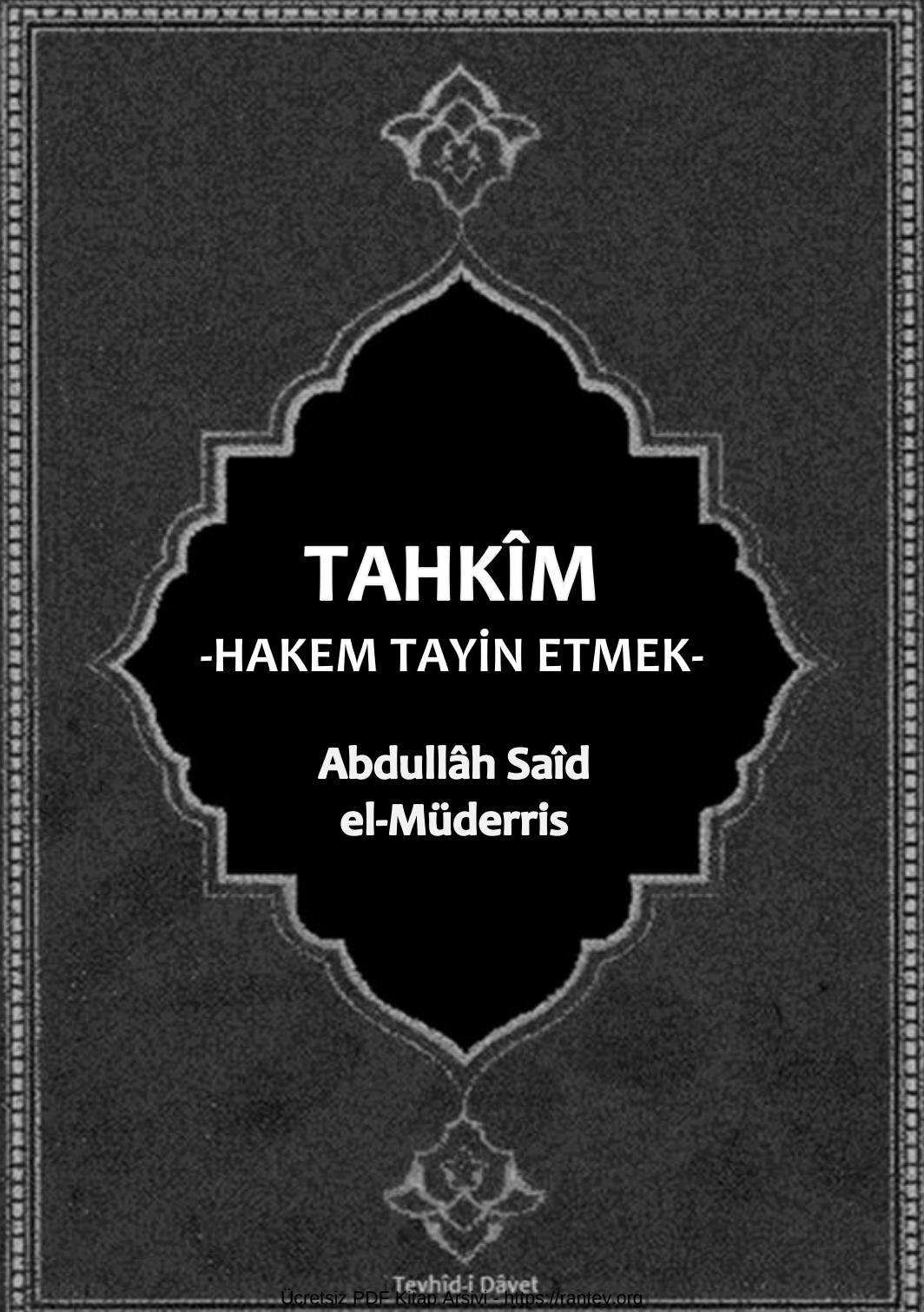
RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

The book cover features a dark, textured background. A large, ornate, light-colored frame with a scalloped, multi-lobed design is centered on the page. Inside this frame, the title and author's name are written in white, bold, sans-serif capital letters. The frame is flanked by two smaller, stylized floral or star-like motifs at the top and bottom. The entire cover is enclosed within a thin, double-lined rectangular border.

TAHKÎM

-HAKEM TAYİN ETMEK-

**Abdullâh Saîd
el-Müderriş**

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِنَّ الْحَمْدَ لِلَّهِ نَحْمَدُهُ وَنَسْتَعِينُهُ وَنَسْتَغْفِرُهُ وَنَعُوذُ
بِاللَّهِ مِنْ شُرُورِ أَنْفُسِنَا وَمِنْ سَيِّئَاتِ أَعْمَالِنَا، مَنْ
يَهْدِهِ اللَّهُ فَلَا مُضِلَّ لَهُ وَمَنْ يَضِلَّ فَلَا هَادِيَ لَهُ
وَأَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ،
وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ... أَمَّا بَعْدُ:

TAHKÎM

-HAKEM TAYİN ETMEK-

Rahmân ve Rahîm olan Allâh'ın ismiyle...

Hamd, -âlemlerin Rabbi olan- Allâh'a mahsustur. O'na hamd eder, O'ndan yardım ve mağfiret dileriz. Nefislerimizin şerrinden ve amellerimizin kötülüğünden O'na sığınırız. O'nun hidâyete erdirdiğini hiç kimse saptıramaz, saptırdığını ise hiç kimse hidâyete erdiremez. Şehâdet ederim ki, Allâh'tan başka ibâdeteye lâayk hiçbir ilâh yoktur. Ve yine şehâdet ederim ki, Muhammed sallallâhu aleyhi ve sellem O'nun kulu ve Rasûlüdür... Bundan sonra:

Tahkîmin Tanımı:

Tahkîm, lügatte “hakem tayin etmek” demektir. Istılâhta ise: “İki kişinin kendi rızaları ile aralarındaki bir anlaşmazlığı şeriata göre çözmesi için, birisini tayin etmeleri” demektir. Tayin edilen kimseye “muhakkem” ve “hakem” denilir.

Tahkîmin arabuluculuk ve sulh yolu ile anlaşmazlığı çözmek mânâsında olduğu da söylenmiştir. Zîrâ sulhla alınması caiz olan şeyde tahkîm câiz olur. Sulhla alınması caiz olmayan şeylerde ise tahkîm caiz olmaz. Bu sebeble had ve kısaslar bunun dışındadır.

Tahkîmin Meşruluğu:

Hakem tayini ile alakalı Allâh’u Teâlâ, şöyle buyurmaktadır:

﴿وَأَنْ خِفْتُمْ شِقَاقَ بَيْنِهِمَا فَابْعَثُوا حَكَمًا مِنْ أَهْلِهِ

وَحَكَمًا مِنْ أَهْلِهَا إِنْ يُرِيدَا إِصْلَاحًا يُوَفِّقِ اللَّهُ بَيْنَهُمَا إِنَّ اللَّهَ

كَانَ عَلِيمًا خَبِيرًا ﴿٣٥﴾ [النساء: ٣٥/٤]

“Eğer karı-kocanın arasının açılmasından endişe ederseniz, erkeğin ailesinden bir hakem, kadının ailesinden bir hakem gönderin. İki taraf (arayı) düzeltmek

isterlerse, Allâh da onları uzlaştırır. Şüphesiz Allâh, hakkıyla bilendir, hakkıyla haberdardır.” (Nisa: 4/35)

Rasûlullâh sallallâhu aleyhi ve sellem’in Beni Kuraýza Yahudileri hakkında Sa’d bin Muâz’ı hakem tayin etmesi meşhur olup, bu vakıa sünnetten tahkîmin meşruluğuna açık bir delîldir.

Bu ve benzeri delîllerin delâletiyle ümmet tahkîmin câizliğinde icmâ etmişlerdir.

Tahkîmin Rüknu:

Tahkîmin rüknu, icâb ve kabuldür. Buna göre:

1. Aralarında anlaşmazlık bulunan tarafların, birisine anlaşmazlık konusunda hükmetmesi için teklifte bulunmaları onun da bu teklifi kabul etmesi gereklidir.

2. Hakem kılınacak kimsenin hakemliği kabul etmesi gereklidir.

Hasımlarda Aranacak Şartlar:

Hasımların her ikisinin de âkil ve bâliğ olmaları gereklidir.

Hakemde Aranılan Şartlar:

Hakemin şahadete ve kadâyâ ehil olması gerekir.
Buna göre:

1. Âkil ve bâliğ olması gereklidir. Buna göre, delilinin ve sabinin hakemliği câiz değildir.
2. Hür olması gereklidir. Buna göre, kölenin hakemliği câiz değildir.
3. Görmesinde ve işitmesinde özürlü olmaması gereklidir. Buna göre, kör ve sağırın hakemliği câiz değildir.
4. Şahitliği geçerli kimselerden olması gereklidir. Buna göre, kişinin babası ve oğlu üzerine hakemliği câiz değildir.
5. Müslüman olması gereklidir. Buna göre, kâfirin hakemliği câiz değildir.
6. Sâlih kimselerden olması gereklidir. Buna göre, fâsığın hakemliği câiz değildir.
7. Hakemin bu ehliyeteye sâhib olması gereklidir.

Buna göre, hem tayin edildiği zaman, hem hüküm verdiği zaman, hem de aradaki müddet içerisinde bu ehli-yete haiz olması gerekir.

8. Hakem tek olabileceği gibi, birden fazla da olabilir. Bu durumda hükmün geçerli olması için, hakemlerin ittifakı ile hâsıl olması gereklidir.

Tahkîme Konu Olan Mes'elede Aranan Şartlar:

1. Tahkîme konu olan davanın hadler ve kisasın dışında olması gerekir. Zîrâ bu tür davalara bakmak hâkim görev alanıdır. Buna göre, malî meseleler ile evlilik, talâk gibi şahsî hallerde tahkîm sahîh olur.

2. Tahkîm, şu iş olursa gibi bir şarta veya falan zaman başlamak üzere gibi bir zamana bağlı olmamalıdır.

Hakem Hükmünün Bağlayıcılığı:

1. Tahkîm, hakem taraflar için karar vermeden önce, bağlayıcı olmayan bir akittir. Yani hasımlardan

her ikisi veya dileyen birisi diğ er tarafın rızası aranma-
dan hakem tayini konusundaki kararından vazgeçip
hakemi azledebilir. Hakem karar verdikten sonra veri-
len karar, şeriata uygun olmak kaydıyla bağlayıcıdır.
Taraflardan hiç birisinin bu karara uymama yetkisi yok-
tur. İm m ř f i'den riv yet edilen iki görüřten birine
göre, hükmün geçerliliği için iki tarafın da rızası şarttır.

2. Hakemin hükmü sadece kendisini hakem tayin
eden taraflar ve hakem tayin ettikleri konuda geçerli-
dir. Onun hükmü,     nc  şahıs hakkında geçerli olma-
dığı gibi, kendisini tayin etmedikleri bir d va konusun-
da da geçerli değildir.

3. Hakemin verdiği karar, hâkimin hükmü gibidir.
Dolayısıyla hâkimin hükmünün bozulamayacağı her
yerde hakemin kararı da bozulamaz. Hanefilere göre,
hakemin kararı mahkemeye götürüldüđünde bu h -
k m, hâkimin mezhebine uygun deđilse bozabilir.

Tahkîmin Sonra Ermesi:

1. Hakemin hükmünü vermesi,

2. Taraflar süre belirlemişse bu sürenin dolması,
3. Hakemin taraflardan biri veya her ikisince azledilmesi,
4. Hakemin istifası, ölmesi yahut medenî haklarını kullanma ehliyetini kaybetmesi,
5. Hakeme gitme sebebini oluşturan anlaşmazlığın ortadan kalkmasıyla tahkîm sona erer.

Tahkîm İle Muhâkeme Arasındaki Farklar:

1. Hâkim kendisini tayin eden siyasî otorite adına genel bir velâyet yetkisine sâhib olduğundan görev yaptığı yerdeki bütün kişiler hakkında hüküm verebilir. Hakemin yetkisi ise sadece kendisinin hakemliğini isteyen taraflarla sınırlıdır.
2. Hakemin görev yapabilmesi için tarafların rızası gerekir, hâkim için böyle bir şart söz konusu değildir.
3. Hakemlik bir bölge ile sınırlı değildir; hâkimin yetkisi istisnâî durumlar dışında görev yaptığı yerdeki davalarla sınırlıdır.

4. Hâkimin hükmü bazen davaya taraf olanların dışındakileri de ilgilendirir. Tahkîmde ise hakemin kararı taraflardan başkasını etkilemez.

5. Karar öncesinde tarafların hakemi azletme yetkisi vardır, hâkimin ise davacı veya davalılar tarafından azli mümkün değildir.

6. Tahkîm genel yargıya nisbetle daha aşağı konumdadır, çünkü bakabileceği davalar sınırlıdır.

7. Bir hakem karar verme sürecinde hakkındaki suçlama sebebiyle şahitlerden birinin şahadetini reddetse de başka hakem onun şahadetini kabul edebilir. Hâkimin şahadetini reddettiği kimsenin şahadeti ise başka bir hâkim nezdinde de geçerli değildir.

8. Hakem tarafların izni olmadan başkasını hakem tayin edemez; tayin ettiği takdirde o hakemin verdiği hüküm resmî otorite tarafından onaylanmış olsa bile tarafların onayı olmadıkça geçersiz sayılır. Hâkim ise böyle bir izin olmadan yerine başka bir hâkimi vekil bırakabilir.

9. Hakem hüküm verdiği meclis dağılmadan önce kararını taraflara bildirmek zorundadır; hâkim için böyle bir zorunluluk yoktur.

10. Hakem, sağlıklı hüküm verebilmek amacıyla tarafları ya da şahitleri hapsedme gibi bazı yöntemlerle cezalandırma yetkisine sâhib değildir. Onun yetkisi, sadece bu tür yollara başvurmada elde edebildiği delillerle hüküm vermeye çalışmakla sınırlıdır. Hâkim ise tarafların ya da şahitlerin hapsedilmesine karar verebilir.

11. Hakem taraflardan biri aleyhine malî bir ceza veremez; hâkim ise bu yetkiye sâhibtir.

Hamd âlemlerin rabbi olan Allâh'a mahsustur. Salât ve selâm yaratılmışların en hayırlısı Muhammed sallallâhu aleyhi ve sellem'in, âlinin ve ashabının üzerine olsun.

Abdullâh Saîd el-Müderriş

1435 h./2014 m.

“Eğer karı-kocanın arasının açılmasından endişe ederseniz, erkeğin ailesinden bir hakem, kadının ailesinden bir hakem gönderin. İki taraf (arayı) düzeltmek isterlerse, Allâh da onları uzlaştırır. Şüphesiz Allâh, hakkıyla bilendir, hakkıyla haberdardır.” (Nisa: 4/35)